

Δ5. Η ΘΡΑΚΗ, Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΝΤΟΣ, ΑΚΜΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου τα σύνορα του νέου ελληνικού κράτους είναι περιορισμένα.

Μένουν έξω από τα όρια πολλοί ελληνικοί πληθυσμοί και σημαντικές πόλεις, όπου ανθεί το ελληνικό εμπόριο.

Στη Θράκη, στα παράλια της Μικράς Ασίας, στον Πόντο, αλλά και μακριά στην Καππαδοκία ζουν εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες Χριστιανοί Ορθόδοξοι που μιλούν ελληνικά, τουρκικά ή αρμένικα.

Η ΖΩΗ ΣΤΙΣ ΑΛΥΤΡΩΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

1

Συνθήκες
ζωής

- Οι Έλληνες των περιοχών αυτών (*κυρίως αυτοί που ζουν σε μεγάλες πόλεις*) έχουν υποστεί το 1821 αρκετές διώξεις από τους Τούρκους.
- Σταδιακά και μετά το 1856 οι συνθήκες ζωής βελτιώνονται.
- Οι Μεγάλες Δυνάμεις επιβάλλουν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία μεταρρυθμίσεις.
- Πρωτοβουλίες αναπτύσσει και το Πατριαρχείο.

2

Διοίκηση

- Την ηγεσία έχει ο τοπικός μητροπολίτης (*μόνο στον Πόντο ο μητροπολίτης είναι κάτω από την εξουσία των Τούρκων*).
- Διοικούν εκλεγμένοι δημογέροντες, έφοροι που φροντίζουν για την εκπαίδευση και επιτροπές των ναών.
- Εγκαθίστανται στην περιοχή Έλληνες πρόξενοι και εμπορικοί αντιπρόσωποι, που υπερασπίζονται τα συμφέροντα των Ελλήνων.

3

Εκπαίδευση

- Κατά το 19^ο αι. οι Έλληνες αναπτύσσουν σημαντική εκπαιδευτική και πολιτιστική δραστηριότητα.
- Στην Κωνσταντινούπολη ιδρύεται το 1836 η «Κεντρική Εκκλησιαστική και Πνευματική Επιτροπή», η οποία εποπτεύει την εκτύπωση βιβλίων για την εκπαίδευση, προωθεί την συστηματική καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας, ιδρύει Αρρεναγωγεία (*για τα αγόρια*) και Παρθεναγωγεία (*για τα κορίτσια*).
- Βοηθούν οι φιλολογικοί σύλλογοι και διάφορα σωματεία.
- Οι Έλληνες της περιοχής καλύπτουν μόνοι τους τις δαπάνες για τις πνευματικές τους δραστηριότητες, καθώς η βοήθεια από την Ελλάδα είναι περιορισμένη.

4

ΘΡΑΚΗ

- Είναι χωρισμένη σε δύο επαρχίες: της Κωνσταντινούπολης και της Αδριανούπολης.
- Περιλαμβάνει εδάφη έως την Κομοτηνή.
- Οι συμπαγείς ελληνικοί πληθυσμοί αραιώνονται από αναγκαστικούς εξισλαμισμούς, από μεταναστεύσεις εξαιτίας επιδημιών, στρατολογήσεων ή πολέμων και από εκβουλγαρισμό κατοίκων.
- Παρά τις δυσκολίες η οικονομική δραστηριότητα των Ελλήνων είναι τόσο ανεπτυγμένη ώστε γίνονται και εξαγωγές (*π.χ. σιταριού, καπνού*).

5

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ - ΠΟΝΤΟΣ

- Αρχικά γίνονται μεταναστεύσεις πληθυσμού προς τη Ρωσία και τα ενδότερα της Ανατολίας.
- Έπειτα ο ελληνικός πληθυσμός αυξάνεται κατά πολύ.
- Μεγάλες διαστάσεις παίρνει το ζήτημα των κρυπτοχριστιανών (*Χριστιανοί που φαινομενικά είναι μουσουλμάνοι*).
- Οι Έλληνες διακρίνονται στο εμπόριο και τη ναυτιλία.
- Καλλιεργούνται τα γράμματα και ιδρύονται ξακουστά σχολεία (*π.χ Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης, Φροντιστήριο Τραπεζούντας*).
- Εκδίδονται εφημερίδες και βιβλία.

6

ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

- Οι Έλληνες που ζουν εκεί προοδεύουν παρά τη γεωγραφική απομόνωση και τη βαριά φορολογία.
- Αρκετά βιβλία τυπώνονται στα **καραμανλίδικα** (*τουρκική γλώσσα με ελληνικούς χαρακτήρες*).